

ע"פ 2331/13 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 2331/13

לפני:

כבוד השופט נ' הנדל
כבוד השופט א' שהם
כבוד השופטת ע' ברון

המערער:

פלוני

נ ג ד

המשיבה:

מדינת ישראל

ערעור על הכרעת דינו של בית המשפט המחוזי
בירושלים, מיום 25.6.2012, ועל גזר דינו של בית
המשפט, מיום 27.2.2013, בתפ"ח 7993-03-11,
שניתנו על-ידי כב' השופטים: צ' סגל - שופט בכיר; מ'
יועד-הכהן; ו-ב' גרינברג

תאריך הישיבה:

כ"א באדר התשע"ה (12.3.2015)

בשם המערער:

עו"ד מוחמד ח'לאילה

בשם המשיבה:

עו"ד חיים שוייצר

בשם שירות המבחן למבוגרים:

גב' ברכה וייס

פסק-דין

השופט א' שהם:

1. לפנינו ערעור על הכרעת דינו ולחלופין על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופטים: צ' סגל - שופט בכיר; מ' יועד-הכהן; ו-ב' גרינברג), בתפ"ח 7993-03-11.

2. המערער, יליד 1971, תושב שכונת במזרח ירושלים, הורשע, ביום 25.6.2012, לאחר ניהול משפט הוכחות, בביצוע העבירות שלהלן: מעשה מגונה בקטינה בת משפחה (ריבוי מקרים), לפי סעיף 351(ג), בנסיבות סעיפים 345(ב)(1) ו-348(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); ניסיון למעשה סדום בקטינה בת משפחה (שלושה מקרים), לפי סעיפים 351(א) ו-25, בנסיבות סעיפים 345(ב)(1) ו-347(ב) לחוק העונשין; תקיפה בנסיבות מחמירות (ריבוי מקרים), לפי סעיף 382(ב)(1) לחוק העונשין; ושהייה בלתי חוקית בישראל, לפי סעיף 12(1) לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952.

ביום 27.2.2013, נגזרו על המערער, בגין כלל העבירות בהן הורשע, 12 שנות מאסר לריצוי בפועל, בניכוי ימי מעצרו. כמו-כן, הושטו על המערער שתי שנות מאסר על תנאי, לבל יעבור, במשך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר, עבירה מן העבירות בהן הורשע; ופיצוי כספי למתלוננת, בסך 30,000 ₪. בנוסף, נקבע כי המערער "לא יתקרב למתלוננת מרחק הנופל מ-500 מטרים, ללא הסכמתה", שאם לא כן "ישלם קנס בסך 1,500 ₪ או 15 ימי מאסר תמורתו".

עובדות כתב האישום המתוקן שהוגש נגד המערער

3. כעולה מכתב האישום, המערער ו-ו', אשר התגרשו לפני למעלה מ-12 שנים, הינם הוריה של ר', ילידת 1995 (להלן: המתלוננת). לאחר הגירושין מ-ו', נישא המערער לאשתו הנוכחית, נ', עמה הוא מתגורר בשכונת במזרח ירושלים, כאשר ו' מתגוררת בשכונת בין השנים 2006-2011, כך על-פי כתב האישום, התגוררה המתלוננת, לסירוגין, בבית אימה ובבית אביה (להלן: ביתו של המערער או הבית). באותן שנים, כאשר שהתה המתלוננת בביתו של המערער, וכשהיתה בין הגילאים 12-16, בוצעו המעשים, כמפורט להלן.

כנטען בכתב האישום, במהלך השנים הרלוונטיות, נהג המערער להיכנס לחדרה של המתלוננת בבית, בדרך כלל בשעות הלילה, ובאותה הזדמנות היה מלטף את המתלוננת בכל חלקי גופה, לרבות באיבר מינה ובחזה, מתחת לבגדיה, ומנשק את חזה. את מעשיו אלו, ביצע המערער בניגוד לרצונה של המתלוננת וחרף מחאותיה. משהביעה המתלוננת התנגדות לדבר, היה המערער מכה אותה. עוד נטען, כי במספר רב של הזדמנויות, בשעה בה יתר בני הבית היו ישנים, הורה המערער למתלוננת להגיע אל חדרו, כשהיא לבושה בכותונת לילה. לאחר הגעתה לחדרו, נגע המערער במתלוננת, נישק אותה בחזה ובשפתייה, נגע באיבר מינה, והכל בניגוד לרצונה. במקרים רבים אחרים, כך עולה מכתב האישום, לאחר שהפשיט את המתלוננת, נהג המערער לחכך את איבר מינו באיבר מינה ובישבנה, ובאחת ההזדמנויות ניסה להחדיר את איבר מינו לישבנה, אך היא הצליחה למנוע ממנו לעשות כן. בהזדמנות אחרת, ניסה המערער להחדיר את אצבעו לאיבר מינה של המתלוננת, אך היא חמקה ממנו. במקרה נוסף, נישק המערער את איבר מינה של המתלוננת. עוד עולה מכתב האישום, כי המערער דרש מהמתלוננת, מספר פעמים, שתאפשר לו להכניס את איבר מינו לפיה, אך היא סירבה לעשות כאמור. בעקבות סירובה, משך המערער את ראשה של המתלוננת בכוח לעבר

איבר מינו, ואולם בשל התנגדותה, לא הצליח להחדיר את איבר מינו לפיה. עוד עולה מכתב האישום, כי ביום 12.2.2011, נישק המערער את המתלוננת, כשהוא מחדיר את לשונו לפיה, בניגוד לרצונה.

בנוסף לדברים האלו, כך נטען בכתב האישום, במספר רב של הזדמנויות נהג המערער להכות את המתלוננת, כאשר באחת הפעמים, הוא דחף אותה על מכונת הכביסה בביתו, ובמקרה אחר היכה אותה באמצעות אלה מעץ.

עוד נטען בכתב האישום, כי במהלך השנים הרלוונטיות, לא היה בידי המערער אישור שהייה בישראל בר-תוקף.

לטענת המאשימה, במעשיו המפורטים לעיל, ובעת היותה של המתלוננת קטינה ובת משפחתו, ניסה המערער לבצע בה מעשה סדום, שלא בהסכמתה החופשית; ביצע בה מעשים מגונים, בניגוד לרצונה; ותקף אותה בגופה, שלא כדין. ועוד טענה המאשימה, כי במהלך אותה תקופה, שהה המערער בישראל שלא כדין. כתב האישום ייחס, אפוא, למערער את העבירות המפורטות בפסקה 2 לעיל.

הכרעת דינו של בית משפט קמא

4. ביום 25.6.2012, הרשיע בית משפט קמא את המערער בכלל העבירות שיוחסו לו בכתב האישום. כפי שיפורט להלן, הרשעת המערער נסמכה, בעיקרם של דברים, על בסיס עדותה של המתלוננת, ונתמכה בעדותה של חברתה של המתלוננת. להלן, אתייחס לעיקרי הראיות אשר הונחו בפני בית משפט קמא, על יסודן הורשע המערער.

גרסת המתלוננת

5. המתלוננת נחקרה והעידה על אודות מעשי המערער, הן במשטרה והן בבית משפט קמא, בעת היותה כבת 16 שנים. בחקירותיה במשטרה (נ/4, נ/5), סיפרה המתלוננת כי עד לאחרונה, היא התגוררה לסירוגין בבית אביה ובבית אימה, ובלשונה, היא "חיה במפוצל" בין הוריה (נ/5, עמ' 1). לטענת המתלוננת, על רקע מעשיו של המערער, היא החליטה לעבור ולהתגורר בבית אימה, בלבד.

המערער, כך העידה המתלוננת, נהג להגיע לחדרה בעת שישנה עם אחיותיה למחצה (בנותיהם של המערער ו-נ'), ובאותן הזדמנויות הוא היה מלטף אותה בכל חלקי גופה; נוגע בה מתחת לבגדיה ובאיבר מינה; ומבקש ממנה לגעת באיבר מינו. בנוסף, היה המערער מניח את איבר מינו על איבר מינה וישבנה של המתלוננת, מבלי להחדיר את איבר מינו, למעט פעם אחת, בה הוא ניסה להחדיר את איבר מינו לישבנה, אך היא חמקה ממנו. בעת ביצוע המעשים, כך הוסיפה וסיפרה המתלוננת, היה המערער מגיע לפורקן מיני, ולדבריה "הוא היה גומר על היד שלו והיה מראה לי: 'את רואה זה צריך לצאת ממני [...] וגם ממך' (נ/5, עמ' 2). עוד מסרה המתלוננת, כי המערער היה מבקש ממנה להיכנס עימו למקלחת או להגיע עם כותונת לילה לחדרו, וכאשר סירבה לבקשתו הוא היה מכה אותה. המתלוננת הסבירה, כי היא הרגישה, אמנם, כי קיים פסול במעשיו אלו של המערער, אך היא לא סיפרה על כך לאיש. לטענת המתלוננת, כשנה לפני מסירת עדותה התקיימו בבית ספרה שיעורים ושיחות בנושאים אלו, ואז החלה להתברר לה משמעות המעשים המיניים שביצע בה המערער. ועוד סיפרה המתלוננת, כי כחודש עובר למסירת עדותה, היא גוללה את דבר

עמוד 3

המעשים בפני אחיה, מ', ובפני חברתה, פ', אשר הפצירה בה כי תספר על אודות המעשים לאימה.

בנוסף למעשים המיניים שביצע בה המערער, העידה המתלוננת גם על מעשי אלימות שהוא הפנה כלפיה. המתלוננת זכרה לספר על מקרים בודדים בלבד, בהם היכה אותה המערער, ואולם לטענתה, הדבר קרה פעמים רבות. המתלוננת סיפרה על מקרה שארע כשנה קודם לכן, במהלכו דחף אותה המערער על מכונת הכביסה, עקב מכתב שהיא קיבלה מחברתה. ועוד מסרה המתלוננת, כי באחת הפעמים המערער היכה אותה באמצעות חגורה, לאחר שהיא רבה עם אשתו, נ'. מקרה נוסף ארע, כך לדבריה של המתלוננת, כאשר היא לא הכינה שיעורי בית, ועקב כך ניסה המערער לתקוף אותה באמצעות אלה מעץ, אך היא הצליחה להימלט מפניו. על רקע זה, טענה המתלוננת, כי "אני לא רוצה לחזור לאבא שלי, אני מאוד מפחדת ממנו ומאשתו, אני רוצה לחיות אצל אמא שלי" (נ/4, עמ' 2).

6. המתלוננת העידה בבית משפט קמא, ביום 18.5.2011 (עמ' 9-44 לפרוטוקול). המתלוננת סיפרה, כי עד ליום 12.2.2011, היא התגוררה בבית המערער, ובשלב מסוים החליטה לעבור להתגורר בבית אימה, בשכונת לטענת המתלוננת, החלטתה לעזוב את ביתו של המערער נבעה מכך שהיא לא הרגישה בנוח להמשיך ולשהות עוד בביתו. עד לאותה תקופה, כך הבהירה המתלוננת, היא נהגה לבקר בבית אימה באופן יום-יומי, כאשר אביה לא היה מודע לכך.

בהמשך, תיארה המתלוננת את המעשים שביצע בה המערער, החל מהיותה כבת 12 שנים. המתלוננת סיפרה, כי המערער ביקש ממנה שתנשק אותו באיבר מינו; הוא ליטף אותה בצווארה, בחזה, ובאיבר מינה; והניח את ידה על איבר מינו. המתלוננת מסרה עוד, כי בחלק מן המקרים היא היתה לבושה, ובפעמים אחרות היה המערער מפשיטה לחלוטין. עוד הוסיפה המתלוננת, כי המערער נהג לקרב את איבר מינו לאיבר מינה, ולעתים חיכך בין איברי המין של השניים. לפעמים, כך העידה המתלוננת, היה המערער מבקש ממנה לגעת באיבר מינו:

"[שאלה]: מה היה קורה, כשנגעת באיבר המין שלו, מה קרה?"

[תשובה]: לפעמים כשהייתי תופסת את איבר המין שלו, איבר המין שלו היה יוצא ממנו איזה חומר.

[שאלה]: ומה היה עושה אז אבא שלך, [המערער]?

[תשובה]: היה שם את זה על היד שלו ומבקש ממני להעביר את זה ליד שלי.

[שאלה]: ומה הוא היה אומר לך?

[תשובה]: והוא היה אומר לי גם את צריכה להוציא מהגוף שלך, כדי שהגוף שלך יהיה יותר טוב.

[שאלה]: מה את צריכה להוציא מהגוף שלך?

[תשובה]: איך שהוא הפריש מאיבר המין שלו, גם אני צריכה" (עמ' 15 לפרוטוקול).

המתלוננת העידה בנוסף, כי המערער מעולם לא החדיר את איבר מינו לאיבר מינה או לישבנה. יחד עם זאת, המערער היה "מכניס" את איבר מינו "קצת אחורה [...]" מפי הטבעת, כלומר "לא הגיע לפי הטבעת, אבל היה קרוב לזה" (עמ' 19 לפרוטוקול).

עוד טענה המתלוננת, כי בחלק מן המקרים היא סירבה להיענות לדרישות שונות שהפנה כלפיה המערער. כתוצאה מכך, המערער "לפעמים היה כועס, ולפעמים היה צועק ולא היה מקובל עליו" (עמ' 16 לפרוטוקול).

אשר למעשי האלימות מצידו של המערער, העידה המתלוננת בבית המשפט כי המערער היכה אותה מספר פעמים, ובין היתר, דחף אותה לעבר מכונת הכביסה, על רקע מכתב שהיא קיבלה מחברתה; והרביץ לה באמצעות חגורה, לאחר שהיא התווכחה עם אשתו. ועוד מסרה המתלוננת, בהקשר זה, כי המערער ניסה להכותה, באחת הפעמים, באמצעות "מקל", מאחר שהיא לא הכינה את שיעורי הבית שלה (עמ' 20 לפרוטוקול).

7. ו', אמה של המתלוננת, מסרה בעדותה כי בסמוך ליום 13.2.2011, פנתה אליה המתלוננת וטענה כי היא אינה מעוניינת עוד להתגורר בבית אביה, המערער. בעקבות זאת, כך לטענתה של ו', איים עליה המערער "אם לא תחזירי את הילדה אני אהרוג אותך" (עמ' 48 לפרוטוקול). ו' הוסיפה עוד, כי היא ניסתה לשכנע את המתלוננת לחזור לבית המערער, אך היא סירבה. מששאלה ו' את המתלוננת, מדוע היא מסרבת לחזור לבית המערער, החלה המתלוננת לגולל בפניה את מעשיו של המערער. המתלוננת סיפרה לו', בין היתר, כי המערער היה מלטף אותה, נוגע באיבריה המוצנעים, ו"גומר ביד שלה" (עמ' 50 לפרוטוקול). במענה לטענת המערער, אשר תוצג בפירוט בהמשך, לפיה ההאשמות נגדו אינן אלא פרי המצאתה של ו', אשר מעוניינת כי המתלוננת תחזור להתגורר עימה, אמרה ו' כי:

"אני מזמן התגרשתי [ממנו]. בתקופה האחרונה לא היה ביני ובינו בעיות. לא יודעת איפה הוא, לא רוצה לדעת אפילו. למה עכשיו? למה עכשיו הוא מדבר ככה? [...] אין סכסוכים ביננו. ובנוסף, למה שהבת שלי תעליל על אבא שלה? אין סיכוי שהבת סתם תעליל על אבא שלה" (התוספת שלי - א.ש.) (עמ' 51-52 לפרוטוקול).

8. פ', חברתה של המתלוננת מבית הספר, מסרה בחקירתה במשטרה, מיום 2.3.2011 (ת/1) גרסה התומכת בגרסת המתלוננת. פ' סיפרה, כי כאשר שהתה עם המתלוננת ביחידות בבית הספר, גוללה בפניה האחרונה את שביצע בה המערער. לדבריה, המערער ביצע במתלוננת "דברים שעושים לאישה שלו, ולא לבת שלו" (ת/1, עמ' 1). עוד סיפרה פ', כי המתלוננת לא רצתה לספר לאיש את שארע לה, שכן פחדה מהמערער, אשר נהג להרביץ לה.

פ' העידה בבית משפט קמא, ביום 26.9.2011, ובמעמד זה היא סיפרה כי, אמנם, המתלוננת שיתפה אותה בדברים שארעו לה, אלא שהיא סיפרה זאת "לכל בית הספר", ולא ביחידות ל-פ' בלבד. לטענתה של פ', הדברים שהופיעו בתמליל הודעתה במשטרה לא נמסרו מפיה, כי אם מפי המתלוננת, כאשר פ' אישרה את הדברים, מבלי להבינם. עוד טענה פ' בשלב זה, כי המתלוננת היא שקרנית, ועל-כן תלונתה אינה אלא עלילה כלפי המערער, לנוכח רצונה לעבור להתגורר עם אימה (עמ' 89-90 לפרוטוקול).

על רקע הפער שבין גרסתה של פ' בחקירה במשטרה ובעדותה בבית המשפט, ביקשה המשיבה לקבל את הודעתה של פ' במשטרה כ"אמרה של עד מחוץ לבית משפט", כאמור בסעיף 10א לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971 (להלן: פקודת הראיות). במסגרת בקשה זו, העיד רס"מ חורחה הספר (להלן: הספר), החוקר אשר

גבה את עדותה של פ' במשטרה. הספר מסר, כי הוא זוכר את החקירה דנא, מאחר שמקרה זה הדיר שינה מעיניו. ראשית לכל, דחה הספר את טענתה של פ', לפיה היא מסרה את עדותה בנוכחותה של המתלוננת. הספר הבהיר, כי אין זה מתקבל על הדעת, מבחינתו, להתיר לעדה להעיד, שעה שבחדר נמצא אדם נוסף, ובכלל זאת המתלוננת. הספר הוסיף, כי פ' "שיתפה פעולה" בחקירתה, ועשתה כן "תוך כדי מבוכה" (עמ' 204 לפרוטוקול). עוד ציין הספר, כי בחקירתו הוא השתמש בטכניקות חקירה מסויימות על מנת ש-פ' תגולל בפניו את מלוא התמונה. לבסוף, טען הספר כי הוא משוכנע כי הדברים שמסרה פ' בפניו הם האמת לאמיתה, ואילו עדותה בבית המשפט שקרית לחלוטין.

בית משפט קמא מצא את עדותו של הספר כעדות מהימנה, קוהרנטית ומשכנעת. נטען, כי עדותו עולה בקנה אחד עם אופן קיומה של חקירה משטרתית מקצועית ועניינית, ולכן "אין כל מקום להרהר אחר מהימנותו של עד זה". על יסוד קביעה זו, קיבל בית משפט קמא את הודעתה של פ' במשטרה, במסגרת סעיף 10א לפקודת הראיות, והעדיפה על פני עדותה של פ' על דוכן העדים.

גרסת המערער

9. המערער כפר מכל וכל במיוחס לו, וטען, לכל אורך הדרך, כי מעולם לא ביצע במתלוננת, ולו אחד מבין המעשים הנטענים נגדו. לטענתו של המערער, בינו לבין גרושתו, ו', שררה בעבר מערכת יחסים בעייתית לאחר גירושיהם. ואולם, המחלוקות בין השניים, כך הדגיש המערער, פסקו לחלוטין כאשר המערער זכה במשמורת על הילדים. מכל מקום, כך הוסיף וטען המערער, כיום הוא אינו מצוי בקשר כלשהו עם ו'. לגישתו של המערער, גרסתה של המתלוננת נובעת, בכללותה, מדברים שאימה, ו', הדריכה אותה למסור. המניע של ו', כך נטען, היה להשיב לידיה את המשמורת על המתלוננת, ומטעם זה היא "הכניסה דברים" לראשה (עמ' 143 לפרוטוקול). כתמיכה לגרסתו, טען המערער כי בינו לבין המתלוננת שררו יחסים טובים במיוחד, וכי השניים היו קרובים מאוד. המערער ציין, בהקשר לכך, כי הוא אף ארגן עבור המתלוננת מסיבת יום הולדת. לבסוף, העיד המערער על שיחת טלפון שהתקיימה בינו לבין ו', במסגרתה ו' איימה עליו, ואמרה לו כי היא תבקש מהמתלוננת להגיד כי הוא ביצע בה את המעשים המיוחסים לו בכתב האישום.

10. ג', חברו ושכנו של המערער, נחקר במשטרה, והודעתו במשטרה הוגשה בהסכמה. ג' מסר, כי המערער שוחח עימו לאחר ש-ו' לקחה את המתלוננת לביתה (הדבר היה לאחר שהמתלוננת הגישה את תלונתה במשטרה - א.ש.). לטענתו של ג', המערער סיפר לו כי לעתים היו יכוחים בינו לבין ו' על רקע ביקורי הילדים בביתה של ו'. בהמשך לשיחה זו, פנה ג', כך לעדותו, אל ו', אשר טענה כי המתלוננת סיפרה לה ש-ג', אשתו הנוכחית של המערער, מבקשת מהמתלוננת לעשות כלים, לנקות את הבית, ולמעשה המתלוננת היא "כמו עבד בבית, ולא יכולה לשרוד יותר" (נ/3, עמ' 1). ג' השיב, לטענתו, כי ניתן להגיע להסדר בין המערער לבין ו', לפיו המתלוננת תשהה בחלק מימות השבוע בבית המערער ובחלק אחר תשהה בביתה של ו'. לדבריו, ו' סירבה בתוקף להצעתו זו של ג', ועמדה על כך שהמתלוננת תישאר עימה. בהמשך, פנה ג' אל בעלה החדש של ו', וביקש ממנו שייסע בהחזרתה של המתלוננת לחיק אביה, הוא המערער. בעקבות זאת, פנתה ו' אל ג' ואיימה עליו שהיא תפנה למשטרה, ותספר "דברים" על המערער, ובהמשך, היא "איימה שיכולה להגיע למשטרה ולהגיד דברים חמורים יותר" (נ/3, עמ' 2).

11. עד נוסף אשר זומן מטעם ההגנה, הינו ש', אחיה של המתלוננת. ש' סיפר, כי הוא נפגש עם המתלוננת מספר פעמים לאחר עזיבתה את בית אביה. באותם מפגשים, כך מסר ש', המתלוננת סיפרה לו שהסיבה העיקרית לעזיבתה

נעוצה במשימות שהיא נדרשה לבצע, כחלק ממטלות הבית. רק בשלב מתקדם של השיחה, כך נטען, גוללה המתלוננת בפני אחיה את המעשים שביצע בה המערער. המתלוננת סיפרה, כי המערער ישן איתה, ליטף אותה וחיבק אותה. ש' מסר בנוסף, כי לפני עזיבתה את ביתו של המערער, המתלוננת לא סיפרה לו מעולם על מעשה מיני, זה או אחר, שהמערער ביצע בה. אדרבא, כך טען ש', המתלוננת מאוד אהבה את המערער, היא היתה תמיד מרוצה בחיק משפחתו של המערער, ולא עבדה קשה יותר, מבחינת מטלות הבית, מיתר בני המשפחה. ש' הוסיף, כי המערער פנה לילדיו ביוזמתו, ושאל אותם האם ירצו לעבור ולהתגורר בבית אימם. על כך השיבו הילדים כי אינם מעוניינים לעזוב, "וגם [המתלוננת] היתה אומרת לא" (עמ' 176 לפרוטוקול). מעבר לזאת, כך לטענתו של ש', המתלוננת מסרה לו כי היא מעוניינת "לסגור" את התלונה נגד המערער, אלא ש-ו', אימה, מתנגדת לכך. עוד מסר ש', כי ו' פנתה אליו, והורתה לו להפסיק להתערב בסוגיה זו, תוך שהיא מאיימת שתיקח ממנו את תעודת הזהות שלו, ותדאג שייעצר.

12. מ', אחיה האחר של המתלוננת, סיפר כי המתלוננת לא השמיעה תלונות כלשהן ביחס להתנהלות המערער כלפיה, והיא אהבה אותו מאוד. אשר לאלימות שנטען כי המערער הפנה כלפי המתלוננת, העיד מ' כי המערער מעולם לא נהג להכות את המתלוננת, והוא "היה רק מדבר בדיבורים" (עמ' 191 לפרוטוקול). מ' הוסיף וטען, כי לאחר הגשת התלונה, כאשר ביקש מ-ו' שתצטרף אליו להוצאת תעודת זהות, היא השיבה "אם תעיד נגד אבא שלך אני אעשה לך את זה" (עמ' 189 לפרוטוקול).

13. אשתו של המערער, נ', מסרה בעדותה כי המתלוננת היתה לה כבת, והיא גידלה אותה, מאז היתה המתלוננת כבת 4. נ' אישרה, כי המתלוננת עשתה מטלות בית רבות יותר מיתר אחיה, והיא אכן התלוננה לעתים על כך. עם זאת, כך נטען, המתלוננת העדיפה להתגורר בבית המערער, שכן היה לה "חשבון" עם אימה (עמ' 198 לפרוטוקול). לטענתה של נ', עם מעצרו של המערער, היא פגשה ב-ו', אשר ביקשה ממנה שלא להופיע לדיונים בבית המשפט. נ' מסרה, כי ו' אימה עליה שאם תגיע לדיונים, היא תיקח ממנה את שלוש בנותיה. נ' הוסיפה, כי ו' נהגה לאיים גם על ילדיה שאם לא ייענו לדרישותיה היא תיקח את תעודות הזהות שלהם. כאשר נשאלה נ', האם היתה עדה לסיטואציה מינית כלשהי בין המערער למתלוננת, היא השיבה בשלילה.

קביעות המהימנות שנעשו על-ידי בית משפט קמא

14. לאחר האזנה לעדויות השונות ובחינת הראיות שהונחו לפניו, פירט בית משפט קמא את קביעותיו באשר למהימנות העדים, ואמינות הגרסאות השונות, ועמד על הטעמים אשר ניצבו ביסוד קביעותיו אלה.

15. בית משפט קמא קיבל את גרסתה של המתלוננת כגרסה מהימנה, קוהרנטית ועקבית. לנוכח פרץ הרגשות שליווה את דבריה של המתלוננת; ולעובדה שהמתלוננת לא ניסתה להכפיש את המערער יתר על המידה, ואף הודתה בעובדות מסויימות אשר תמכו בגרסתו של המערער, קבע בית משפט קמא, כי "אותות אמת רבים ניכרו בעדותה של המתלוננת". כך, לשיטתו של בית משפט קמא, המתלוננת לא היתה מאשרת כי לא הסתדרה עם נ', לו רצתה לסתור את טענת המערער, לפיה תלונתה אינה אלא עלילת שווא. אשר לסתירות ואי-דיוקים מסויימים שהתגלו בגרסתה של המתלוננת, קבע בית משפט קמא כי אין בהם כדי לפגום במהימנותה הכוללת של גרסה זו. זאת שכן, המתלוננת סיפקה הסבר ראוי לחלק מן הסתירות, ונראה כי יתר הסתירות נגרמו כתוצאה מ"בעיות תרגום, מצד אחד, וקשייה הכנים של המתלוננת לתאר בצורה מדוייקת מה בדיוק עשה [המערער]". דברים אלה אמורים, כך נקבע, גם בנוגע לתיאורה של המתלוננת את אופן חדירת איבר מינו של המערער לפי הטבעת שלה. תמיכה נוספת לגרסתה של המתלוננת, נמצאה

בעדותה של פ' במשטרה, אשר התקבלה כראיה, בהתאם לסעיף 10א לפקודת הראיות. בית משפט קמא התרשם, כי המתלוננת חשפה, לראשונה, את שביצע בה המערער, כחלק משיחה אינטימית ואוטנטית שהתקיימה בינה לבין פ'.

אל מול האמון המלא שניתן בגרסתה של המתלוננת, דחה בית משפט קמא את גרסתו של המערער, מכל וכל. נקבע, כי גרסה זו אינה משכנעת, והיא אף אינה מתיישבת עם הגיונם של הדברים. המערער העיד בעצמו, כך נקבע, כי באותו שלב שררו בינו לבין המתלוננת יחסים טובים וקרובים. על רקע זה, כך סבר בית משפט קמא, תמוהה עמדתו של המערער, לפיה המתלוננת תעדיף, באופן פתאומי, לעזוב את ביתו ולעבור לבית אימה. עוד קבע בית משפט קמא, בהקשר זה, כי ספק אם המתלוננת היתה מוכנה לעבור כברת דרך כה ארוכה וקשה, אך ורק על מנת להמיר את מקום מגוריה לבית אימה. בית משפט קמא הוסיף עוד, כי אין חולק, אמנם, כי ו' "שמה לה למטרה" להביא להרשעתו של המערער, ואולם אין לקבל את טענתו של המערער, לפיה ו' "דיברה מתוך גרונה של המתלוננת". זאת שכן, אין זה סביר כי המתלוננת תצליח להעיד במשך זמן כה רב, על דברים ש"הושטלו" במוחה על-ידי אדם אחר. בהמשך, קבע בית משפט קמא כי אף עדויותיהם של עדי ההגנה לא תרמו לחיזוק גרסתו של המערער. ניכר על עדי ההגנה, כך נקבע, כי מטרתם העיקרית היתה לפגוע במהימנותה של המתלוננת ולסייע למערער בהגנתו. זאת, בשים לב למגמתיות שעלתה בעדויות אלו, והתחמקויות העדים ממתן תשובה לשאלות מסוימות. לפיכך, קבע בית משפט קמא כי המערער לא סיפק כל הסבר אלטרנטיבי ומתקבל על הדעת "לעלילה" אשר לטענתו עומדת מאחורי תלונתה [של המתלוננת]."

על יסוד נימוקים אלו, החליט בית משפט קמא להרשיע את המערער בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום.

גזר דינו של בית משפט קמא

16. ביום 27.2.2013, נגזר דינו של המערער בבית משפט קמא. תחילה, סקר בית משפט קמא את עמדת המרכז להערכת מסוכנות בעניינו של המערער, ממנה עולה כי מן המערער נשקפת, אמנם, מסוכנות בינונית-נמוכה לטווח הארוך, ואולם הוא אינו לוקח אחריות למעשיו; הוא עודנו מכחיש את המיוחס לו; והוא ממשיך לנסות להוכיח את צדקתו בדרכים כאלו ואחרות. בהמשך, נתן בית משפט קמא את דעתו לתסקיר נפגעת העבירה. נאמר בתסקיר זה, כי מעשיו של המערער הותירו במתלוננת צלקות נפשיות עמוקות. עוד עולה מן התסקיר, כי המתלוננת טענה שהיא חיה שנים ארוכות בפחד ואימה מפני אביה, ובמהלך שהותה בבית אביה היא פיתחה שיטות לחמוק ממנו, ונהגה להסתגר בחדרה. אשר להליך השיקומי אותו צפויה המתלוננת לעבור, נאמר בתסקיר כי המתלוננת "תזדקק להליך טיפולי שיקומי ארוך וממושך, בו תצטרך לחוות חוויות שנגזלו ממנה, כביטחון, אמון, שליטה וקשר, ורק כך תוכל להתחיל לעבד את שעברה". עוד התייחס בית משפט קמא, לתסקיר שירות המבחן בעניינו של המערער, במסגרתו לא באה כל המלצה להליך טיפולי עבורו בטווח הקרוב, עקב הכחשתו העיקשת את המעשים בהם הורשע.

17. בבואו לקבוע את מתחם העונש ההולם למעשיו של המערער, עמד בית משפט קמא על חומרת המעשים, בקובעו כי "יש להעניש בכל חומרת הדין עברייני מין בכלל, ואלה המבצעים זממם בקטינים בפרט; וכפל כפליים, כאשר קורבנותיהם הם קטינים בני משפחה". נקבע, בהקשר זה, כי המערער פגע בכל רובד בחייה של המתלוננת, ונזקי מעשיו ימשיכו ללוות אותה שנים רבות. על רקע זה, ובשים לב למדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים, קבע בית משפט קמא כי מתחם העונש ינוע בין 6 ל-14 שנות מאסר לריצוי בפועל. לצורך גזירת עונשו של המערער בתוך המתחם, נתן בית משפט קמא את דעתו לאינטרס הציבורי המחייב ענישה מרתיעה במקרים כגון דא; למידת התכנון שקדם לביצוע העבירות; ולעובדה כי המערער אינו מודה ואינו מביע חרטה על מעשיו, באשר הוא עודנו ממשיך לטעון לחפותו.

בהתייחס לשיקולים לקולת העונש, אותם הציג בא-כוחו של המערער, ובכלל זאת את קשייו הכלכליים של המערער; ואת היותו אב לשישה ילדים, סבר בית משפט קמא כי טעמים אלו "אינם יכולים לשמש [למערער] מגן מפני ענישה הולמת המבטאת את הסלידה של בית המשפט מעבירות אלו". לפיכך, ועל יסוד מכלול השיקולים, השית בית משפט קמא על המערער את העונשים המפורטים בפסקה 2 לעיל.

טענות המערער בערעור

18. ביום 23.3.2013, הגיש המערער הודעת ערעור, באמצעות בא-כוחו מטעם הסנגוריה הציבורית, עו"ד מוחמד ח'לאילה. ערעורו של המערער נסוב, בעיקרו של דבר, על הרשעתו בדין. לחלופין, משיג המערער על חומרת עונשו. אשר להרשעתו, טען המערער כי שגה בית משפט קמא בקביעות העובדה וממצאי המהימנות שנעשו על-ידו. ראשית לכל, סבור המערער כי לא היה מקום לקבל את עדותה של המתלוננת כעדות מהימנה, ולבסס עליה את הרשעתו. זאת שכן, עדות זאת אופיינה בסתירות רבות "בכל נושא ונושא". המתלוננת, כך נטען, מסרה, בסיכומו של דבר, גרסה שאינה עקבית, והתחמקה ממענה לשאלות שבלב המחלוקת. ניכר על המתלוננת, כך לשיטתו של המערער, כי כל רצונה היה להכפישו, והדבר מצא את ביטוי בתיאוריה המוגזמים למעשים שיוחסו לו.

בהתייחס לסתירות שנפלו, לטענתו של המערער, בגרסתה של המתלוננת, הצביע המערער על סתירות בין הודעותיה של המתלוננת במשטרה לבין עדותה בבית המשפט, בנוגע למעשים אותם ביצע בה המערער. בין היתר מדובר בכך שהמערער הורה לה לגעת באיבר מינו; החדיר את איבר מינו לישבנה; נישק את איבר מינה; וכפה על המתלוננת לבצע בה מין אוראלי. בנוסף, טען המערער כי נפלו סתירות מהותיות גם בנוגע למעשי האלימות שיוחסו לו. המערער הוסיף וטען, בהקשר זה, כי הסתירות הרבות בעדותה של המתלוננת מובילות למסקנה כי היא סיפקה, הלכה למעשה, מעל דוכן העדים, "גרסה חדשה" ושונה מאשר הגרסה אותה מסרה במשטרה.

המערער הוסיף וטען, כי לא הוצגו ראיות מהימנות התומכות בגרסתה של המתלוננת, כאשר מטעם ההגנה נמסרו בבית משפט קמא עדויות רבות המחלישות את גרסתה ותומכות בגרסת המערער. כך הוא הדבר, לעמדתו של המערער, בנוגע לעדותה של ו', אשר אף המשיבה הסכימה כי אין לקבוע ממצאים על בסיס עדותה, לנוכח יחסיה העכורים עם המערער. עוד נטען, בהקשר לעדותה של פ', כי לא היה מקום לדחות את דבריה בבית המשפט, למרות שאין לה כל אינטרס להיטיב עם המערער ולהכפיש את המתלוננת, שהיא חברתה הטובה. נטען, בהקשר לכך, כי שגה בית משפט קמא בכך שהסתמך על "השערה חסרת בסיס", לפיה הופעלו על פ' לחצים כלשהם מצד הוריה כדי שתיסוג מהודעתה במשטרה. לא מן הנמנע, כך הוסיף וטען המערער, כי לאחר חקירתה של פ' במשטרה, התוודתה המתלוננת בפניה כי בדתה את הדברים שייחסה למערער, ועל רקע זה, מסרה פ' מעל דוכן העדים בבית משפט קמא את "האמת העדכנית". בהתייחס להודעתו של ש', טען המערער כי עדות זו מספקת "תמונה ברורה לגבי חיי המתלוננת ולגבי התייחסותה האמיתית לתלונה". ביתר שאת אמורים הדברים, כך נטען, לאור העובדה ש-ש' נעדר כל אינטרס להטות את עדותו, לכאן או לכאן, ולהעצים את דבריו יותר מכפי שהם. עוד נטען, כי היה מקום ליתן משקל רב יותר לעדויותיהם של מ' ושל נ', אשר שללו את האפשרות כי התקיימו יחסים מיניים בין המערער למתלוננת. עוד טען המערער, כי בית משפט קמא נפל לכלל שגגה כאשר לא בחן לעומקה את טענת המערער בנוגע למניע אפשרי של המתלוננת להפלילו, באשר יתכן כי המתלוננת מאסה בביצוע מטלות הבית, ועל רקע זה העדיפה לעבור לבית אימה. לבסוף, טען המערער כי טעה בית משפט קמא בכך שלא נתן דעתו לעדותו של ג', אשר מסר כי ו' אמרה לו מפורשות כי היא תטפול אשמת שווא על המערער, במידה שהוא לא יענה לדרישותיה.

על יסוד הדברים האלו, התבקשנו להורות על זיכוי של המערער, ולו מחמת הספק, מעבירות המין ועבירות האלימות שיוחסו לו בכתב האישום.

19. לחלופין, נטען על-ידי המערער כי יש להתערב בעונש שהושת עליו, ולהקל בו באורח משמעותי. המערער טען, כי עונשו חמור ביותר, וגלומה בו סטייה קיצונית מרמת הענישה הנוהגת בעבירות דומות. עוד טען המערער, כי שגה בית משפט קמא בכך שלא נתן משקל ראוי, לצורך קביעת עונשו של המערער בתוך המתחם, לנסיבותיו האישיות הקשות; ולעברו הפלילי הנקי. לכך יש להוסיף, כך נטען, את עמדת המרכז להערכת המסוכנות, לפיה מן המערער נשקפת מסוכנות בינונית-נמוכה, ולא ניתן לקבוע כי למערער משיכה מינית אקסקלוסיבית לנערות מתבגרות.

תגובת המשיבה

20. ביום 4.3.2015, הגישה המשיבה לבית משפט זה הודעה, לפיה, לנוכח סכסוך עבודה עליו הכריז ארגון הפרקליטים, לא תגיש המשיבה, במסגרת ההליך דנא, את עיקרי הטיעון. משכך, תגובתה של המשיבה לערעורו של המערער נמסרה בדיון שנערך בפנינו, ביום 12.3.2015.

21. במענה לטענותיו של המערער, סבורה המשיבה כי אין מקום להתערב בפסק דינו של בית משפט קמא. לטענת המשיבה, באמצעות בא-כוחה, עו"ד חיים שוייצר, המדובר בערעור הנסב על קביעות מהימנות וממצאי עובדה שנעשו על-ידי בית משפט קמא, שבהם לא תטה ערכאת הערעור להתערב. בית משפט קמא, כך נטען, התרשם באופן ישיר ובלתי אמצעי מן המתלוננת, ומ"אותות האמת" הרבים אשר עלו מעדותה. המשיבה הוסיפה וטענה, כי בית משפט קמא נתן את דעתו לכלל הסתירות שהתגלו בעדותה של המתלוננת, וקבע כי אין מדובר בסתירות מהותיות, היורדות לשורשו של עניין. עו"ד שוייצר הוסיף עוד, בהקשר לכך, כי למרות אי-דיוקים וסתירות מסויימות שהתגלו בעדותה, נמנעה המתלוננת מלהגזים בדבריה ולהעצים את מעשיו של המערער, וניכר עליה כי היא "נזהרת ולא מכפישה את המערער בדברים שהוא לא עשה". עוד נטען על-ידי עו"ד שוייצר, כי גרסתו של המערער לזוהר בסתירות מהותיות רבות, ובית משפט קמא הגיע למסקנה חד משמעית כי אין ליתן אמון בדבריו.

אשר לעדותה של פ', ציין עו"ד שוייצר כי פ' ביקשה, במסגרת חקירתה במשטרה, שהפרטים שמסרה לא ייוודעו להוריה. משהדברים הגיעו לידיעת הוריה, היה ל-פ' אינטרס לשנות את גרסתה, בעיקר כאשר אימה נכחה באולם בית המשפט. עוד נטען, בהקשר לכך, כי אין כל סיבה להרהר אחר מהימנותו של הספר, החוקר שגבה את עדותה של פ' במשטרה, ולפיכך צדק בית משפט קמא משהעדיף את גרסתה של פ' בחקירתה במשטרה על פני עדותה בבית המשפט.

בהתייחס לערעורו של המערער על חומרת העונש, סבר עו"ד שוייצר כי אין כל מקום להתערב בכך. עונשו של המערער, כך נטען, נוטה לקולא, בשים לב לחומרת מעשיו, ובוודאי שאין מדובר בסטייה כלשהי מרמת הענישה המקובלת בעבירות כגון דא.

תסקיר מבחן משלים שהוגש בעניינו של המערער

22. בתסקיר משלים, מיום 9.3.2015, נאמר כי המערער, אשר מכִּצֶה כיום את עונשו בבית הכלא "רימונים", טוען לחפותו, ומציג עצמו כקורבן לעוול שנגרם לו במשפטו. המערער, כך על-פי התסקיר המשלים, אינו מגלה אמפטיה למתלוננת, ואינו מכיר בנזק שנגרם לה כתוצאה ממעשיו. עוד עולה מן התסקיר המשלים, כי המערער שולל צורך ונזקקות בטיפול ייעודי לעברייני מין. על רקע זה, המערער אינו משתלב בהליך טיפולי כלשהו בין כותלי הכלא.

דיון והכרעה

23. לאחר שעייתי בפסק דינו של בית משפט קמא, במסכת הראיות שהונחה לפניו, בהודעת הערעור מטעמו של המערער ובעיקרי הטיעון שהוגשו על-ידו, והאזנתי בקשב רב לטיעוני הצדדים שנשמעו בדיון שנערך לפניו, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הערעור להידחות על שני חלקיו, כפי שיפורט להלן.

24. תחילה, ולצורך הכרעה בערעור על ההרשעה, אדון בטענותיו של המערער בנוגע לגרסתה של המתלוננת. בהמשך, אתייחס לעמדתו של המערער בנוגע לעדותה של פ', ובאשר לגרסתם של עדי ההגנה. לבסוף, אדרש לערעורו של המערער על חומרת עונשו.

25. גדר המחלוקת בין הצדדים בעניינינו, נסוב, בעיקרו של דבר, על שאלות הנוגעות לקביעות מהימנות וממצאי עובדה שנעשו על-ידי בית משפט קמא. מן הראוי, בהקשר זה, להזכיר מושכלות ראשונים, לפיהם ערכאת הערעור אינה נוטה להתערב בקביעות כגון דא, אשר נעשו על-ידי הערכאה הדיונית. הדבר נובע מן העדיפות המובהקת של הערכאה הדיונית, כמי שמתרשמת באופן ישיר ובלתי אמצעי מהעדים המופיעים בפניה, מהאופן בו נמסרה עדותם, מהתנהלותם על דוכן העדים, ומשפת גופם. זאת, בעוד שמסקנותיה של ערכאת הערעור מתבססות, ככלל, על החומר הכתוב המונח לפניו (ע"פ 919/14 פלוני נ' מדינת ישראל (3.9.2015); ע"פ 2177/13 פלוני נ' מדינת ישראל (9.7.2015); ע"פ 2921/13 רייטבורג נ' מדינת ישראל (1.1.2015)).

כוחו של כלל זה יפה, גם כאשר מדובר בסוגייה מתחום עבירות המין. זאת, חרף העובדה שבעבירות מעין אלה נדרשת ערכאת הערעור לבחינה קפדנית ומדוקדקת של הכרעת הדין המרשיעה, ובפרט כאשר ההרשעה מבוססת על עדות יחידה של קורבן העבירה, בליווי הנמקה בלבד, בהתאם לסעיף 54א(ב) לפקודת הראיות (ראו, בהקשר זה, ע"פ 5768/10 פלוני נ' מדינת ישראל (8.6.2015); ע"פ 2911/11 פלוני נ' מדינת ישראל (5.10.2014); ע"פ 8680/11 פלוני נ' מדינת ישראל (5.6.2013)).

חרף הכלל האמור, נקבע בפסיקתו של בית משפט זה, כי במקרים חריגים, יוקנה לערכאת הערעור שיקול דעת רחב יותר להתערב בממצאי עובדה ומהימנות שנקבעו על-ידי הערכאה המבררת, על אף יתרונותיה האמורים של האחרונה. כך הוא הדבר, כאשר הכרעתה של הערכאה הדיונית התבססה על ראיות בכתב, להבדיל מהתרשמותה מן העדים; כאשר ממצאי המהימנות שנקבעו מבוססים על שיקולים של הגיון ושכל הישר; כאשר דבק פגם ממשי באופן הערכת מהימנות העדים על-ידי הערכאה הדיונית; או כאשר קיימות עובדות המצביעות על כך לא היה באפשרותה של הערכאה המבררת לקבוע את הממצאים שנקבעו (ע"פ 433/13 מדינת ישראל נ' פלוני (2.6.2014); ע"פ 6924/12 בעארני נ' מדינת ישראל (29.10.2013); ע"פ 3578/11 סטרוק נ' מדינת ישראל (13.8.2012)).

כאמור, טענותיו של המערער בעניינו, מכאנות, רובן ככולן, נגד אופן הערכת מהימנות העדים על-ידי בית משפט קמא. משכך, עלינו לבחון האם דבק פגם מהותי בממצאי המהימנות שנקבעו, פגם אשר מצדיק את התערבותנו בהכרעת הדין.

קביעת מהימנותה של המתלוננת

26. ראשית לכל, אזכיר את הכלל האמור בסעיף 54א(ב) לפקודת הראיות, המורה בהאי לישנא:

"הרשיע בית משפט במשפט על עבירה לפי סימן ה' לפרק י' לחוק העונשין, תשל"ז-1977, על פי עדות יחידה של הנפגע, יפרט בהכרעת הדין מה הניע אותו להסתפק בעדות זו".

הוראה זו קובעת, כי בעת הרשעת נאשם בעבירת מין, על בסיס עדות יחידה, על השופט לפרט את הטעמים שהניעו אותו להסתפק בעדות יחידה זו. נפסק אמנם, לא אחת, כי די לו לבית המשפט ליתן אמון מלא בגרסתו של המתלונן על מנת שיעמוד בחובת ההנמקה הנדרשת (ע"פ 5949/13 שרחה נ' מדינת ישראל (17.3.2014); ע"פ 4054/11 פלוני נ' מדינת ישראל (30.4.2012); ע"פ 3273/09 פלוני נ' מדינת ישראל (30.12.2010); ע"פ 9902/04 פלוני נ' מדינת ישראל (16.7.2007)). עם זאת, נקבע בנוסף כי ערכאת הערעור תבחן בקפדנות רבה עדות יחידה של מתלוננת בעבירות מין, גם אם ההרשעה נומקה באופן מפרט ומשכנע. כפי שציינתי, בהקשר לכך, בע"פ 5633/12 ניימן נ' מדינת ישראל (10.7.2013):

"בעבירות מין קיימת חשיבות יתירה להתרשמותה הבלתי אמצעית של הערכאה הדיונית מן העדויות אשר עמדו בפניה, ובפרט מעדותו של קורבן העבירה, וזאת לנוכח מאפייניהן הייחודיים של עבירות אלה. יחד עם זאת, אין בכך כדי לפטור את ערכאת הערעור מלבחון, בעיון וביסודיות, את מסקנותיה המרשיעות של הערכאה הדיונית, ואת האופן שבו נימקה את עמדתה בנושאים אלה. בחינה קפדנית של קביעות המהימנות וממצאי העובדה, אין פירושה, בהכרח, צמצום היקפו של כלל אי-ההתערבות, אלא שמרכז הכובד נע לכיוון של בחינה דקדקנית, ככל שהדבר נוגע למסקנות הערכאה הדיונית, בדגש על עומק ואיכות ההנמקה העומדת ביסודן" (ראו גם: ע"פ 1904/11 פלוני נ' מדינת ישראל (4.7.2012); ע"פ 7015/09 פלוני נ' מדינת ישראל (18.11.2012)).

ובחזרה לעניינו. בית משפט קמא עמד על הטעמים שהביאו אותו ליתן אמון מלא בגרסתה של המתלוננת. ונזכיר, כי בפני בית משפט קמא עמדה בנוסף, ראיה תומכת לעדותה של המתלוננת, עליה אעמוד בהמשך, ומשכך אין מדובר, ממילא, בעדות יחידה. כעולה מהכרעת הדין:

"לדעתי, אותות אמת רבים ניכרו בעדותה של המתלוננת. היא תיארה את אשר אירע לה בפירוט, בצורה קוהרנטית ורהוטה, ובנקודות מסוימות משך מסירת גרסתה בעדותה, וגם במסירת פרטים במשרדו של בא-כוח [המשיבה], התרגשה מאוד ואף התפרצה בבכי" (עמ' 10 להכרעת הדין).

בהמשך, הדגיש בית משפט קמא כי מהימנותה של המתלוננת מתחזקת על רקע הימנעותה מלהכפיש את

המערער או לתאר את פני הדברים באורח קשה יותר מכפי שהיו במציאות:

"היא נמנעה מהגזמות, לא ניסתה להכפיש את אביה, ואף הודתה בעובדות אשר היטיבו דווקא עם [המערער]. כך, לדוגמה, כששאל אותה [בא-כוח המערער] האם היא הסתדרה עם אשת [המערער], ענתה 'לא' [...] כשיכלה, אילו רצתה להציג גרסה חזקה יותר מול טענת העלילה של [המערער], לטעון כאילו שיחסייה עם אשת [המערער] היו ורודים ואידיאליים" (עמ' 10 להכרעת הדין).

עוד רואה אני לציין, בהקשר לכך, כי המתלוננת העידה על המעשים בעת שהיתה כבת 16 שנים, ותיאוריה את המעשים לווי באמירות אותנטיות, המעידות על חוסר הבנה או על הבנה חלקית בנוגע למשמעות הדברים. כך, למשל, תיארה המתלוננת כי כאשר היתה אחזה באיבר מינו של המערער, היה "יוצא ממנו איזה חומר" (עמ' 15 לפרוטוקול), ולאחר מכן המערער "היה שם את זה (את זרעו - א.ש.) על היד שלו ומבקש ממני להעביר את זה ליד שלי" (עמ' 15 לפרוטוקול). בהמשך, כך סיפרה המתלוננת, המערער ביקש ממנה שגם היא "תוציא" זאת מהגוף שלה, כלומר "איך שהוא הפריש מאיבר המין שלו, גם אני צריכה" (עמ' 15 לפרוטוקול). בנוסף, התקשתה המתלוננת לתאר כיצד ניסה המערער לגרום לה לבצע מין אוראלי, באומרה "הוא היה בא ומבקש ממני לנשק את איבר המין שלו והיה מתכופף שאני אעשה את זה", כלומר "הוא היה מכופף אותי" (עמ' 17 לפרוטוקול). ועוד מסרה המתלוננת, כי המערער "היה שם את הפה שלו על הפה שלי" (עמ' 13 לפרוטוקול). לפיכך, ולנוכח גילה הצעיר וחוסר ניסיונה בתחום זה, ניכר בדבריה של המתלוננת כי היא אמנם חוותה את המעשים שיוחסו למערער, וכפי שקבע בית משפט קמא, הדעת נותנת כי היא לא היתה מצליחה לבדות דברים אלו מליבה, או לחזור על אמירות ש-ו' "השתילה" בראשה. אין חולק, כי בשלב מסוים נאלצה המתלוננת לקטוע את עדותה, ופרצה בבכי (עמ' 14 לפרוטוקול), דבר שאף הוא נתפס בעיני בית משפט קמא כסימן לאותנטיות גרסה.

לבסוף, ציין בית משפט קמא כי:

"לא נעלמה מעיני חובת ההנמקה המוטלת על בית המשפט מכוח הוראות סעיף 54א(ב) לפקודת הראיות [...]. במקרה דנן, משעמדנו בהרחבה על הסיבות שהביאו למתן אמון בגרסתה של המתלוננת, אשר היתה בהירה, הגיונית ואותנטית, די בכך למלא אחר חובת ההנמקה האמורה" (עמ' 15 להכרעת הדין).

סתירות ואי-דיוקים בעדותה של המתלוננת

27. לטענת המערער, עדותה של המתלוננת בבית המשפט נגועה בסתירות ובאי-דיוקים רבים "בכל נושא ונושא", עד כדי כך שהגרסה אשר מסרה, בסופו של יום בבית המשפט, היתה שונה מהותית מהדברים שמסרה בחקירתה במשטרה. בכך יש כדי ללמד, כך נטען, על חוסר מהימנותה של המתלוננת. אקדים תוצאה להנמקה ואומר, כי אין בידי לקבל טענותיו של המערער בסוגייה זו. זאת שכן, לשיטתי, חרף הסתירות המסויימות בעדותה של המתלוננת אותן פירט בהרחבה המערער, גרסתה של המתלוננת בכללותה היתה מהימנה, עקבית, והגיונית.

28. כידוע, עדות קורבן לעבירת מין מלווה, לא אחת, בקושי רב לשחזר במדויק את האירועים הטראומטיים שהיו מנת חלקו. בשל כך, ולאור אופייה הייחודי של עבירת המין, כמו גם לנוכח הטראומה הכרוכה בחשיפתה, על בית

המשפט לבחון את עדותו של קורבן העבירה בצורה רגישה, תוך מודעות לקושי לשחזר במדויק את האירועים, לקבוע מסגרות זמנים ברורות, ולספק הסברים לפעולות מסוימות שנעשו על-ידי קורבן העבירה, אשר עשויות להיתפס בעיני המתבונן מהצד, כחסרות הגיון או כבלתי מתקבלות על הדעת. יפים, בהקשר לכך, הדברים שנאמרו בע"פ 993/00 נור נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(6) 205, 233 (2002) (להלן: עניין נור):

"הליך שחזור האירועים האלימים על-ידי קורבן עבירת מין שחוה אותם מהווה כשלעצמו טראומה מחודשת המתבטאת בחיטוט בפרטי הפרטים של חוויה איננה, על אחת כמה וכמה כאשר החקירה היא תוקפנית [...] אין לצפות מאדם כי יזכור פרטי אירוע טראומטי כאילו תיעד אותו בזמן אמת, בייחוד כאשר מדובר בקורבן עבירת מין. לפיכך השאלה איננה אם קיימים אידיוקים ואי-התאמות בפרטים, אלא אם המיקשה כולה היא אמינה, ואם הגרעין הקשה של האירועים והתמונה הכוללת המתקבלת מן העדות והחזיונים לה מאפשרים מסקנה בדבר אשמת הנאשם מעבר לכל ספק" (ראו גם: ע"פ 919/14 שאוזכר לעיל, פסקה 65; ע"פ 2848/14 סיגר נ' מדינת ישראל, פסקה 26 (12.11.2014); ע"פ 1473/12 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 17 (5.11.2014); ע"פ 9478/11 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (4.9.2014)).

לאור השפעותיהן הייחודיות של עבירות המין על קורבנותיהן, הרי, שבניגוד למקרים אחרים, אין לצפות כי קורבן העבירה ישכיל, בהכרח, לספק גרסה שלמה, עקבית, קוהרנטית וחסרת אי-דיוקים (ע"פ 5582/09 פלוני נ' מדינת ישראל (20.10.2010); ע"פ 6643/05 מדינת ישראל נ' פלוני (3.7.2007)). על רקע זה, שומה על בית המשפט לבחון את מהימנות גרסת קורבן עבירת המין בכללותה, דהיינו, תוך ניסיון לאתר את "גרעין האמת" שבגרסה זו, ולעתים אף איתור "הגרעין הקשה" של הדברים.

המערער העלה בערעורו טענות רבות הנוגעות לסתירות שהתגלו, לשיטתו, בעדותה של המתלוננת. בין היתר, הצביע המערער על סתירות בגרסתה של המתלוננת באשר לנגיעתה באיבר מינו של המערער; בנוגע לחדירת איבר מינו של המערער בפי הטבעת שלה; לגבי השאלה האם המתלוננת ביצעה במערער מין אוראלי; וכן, בהתייחס למעשי האלימות שהפנה המערער כלפיה. המדובר, כך סבור המערער, בסתירות מהותיות, היורדות לשורשו של עניין, ומכאן שהיה מקום לזכותו. ואולם, לטעמי, המסקנה המתבקשת שונה בתכלית. מגרסתה הכוללת של המתלוננת עולה, כי מאז היותה כבת 12, נהג המערער להיכנס לחדרה בשעות הלילה, ולבצע בה מעשים מיניים שונים, ובין היתר: ללטף אותה בכל חלקי גופה; לנשק אותה בפייה ובאיבר מינה; לגעת בחזה שלה ובאיבר מינה; לחכך את איבר מינו באיבר מינה; להחדיר אצבע לאיבר מינה ולפי הטבעת שלה; להגיע לפורקן מיני ולהעביר את זרעו לידיה, וכל זאת עשה המערער, כאשר המתלוננת היתה לבושה ולעתים גם כאשר היתה עירומה. ועוד עלה מעדותה של המתלוננת, כי באחת הפעמים ניסה המערער להחדיר את איבר מינו לפי הטבעת שלה. אציין, בהקשר לכך, כי אינני מוצא נפקות של ממש לפער בין דברי המתלוננת במשטרה לבין עדותה בבית המשפט, באשר לאופן חדירת איבר מינו של המערער לפי הטבעת שלה. ברי, כי ילדה בת גילה של המתלוננת, אשר חוותה, לראשונה, ניסיון למעשה סדום שבוצע בה על-ידי אביה, תתקשה לתאר במדויק את אופן החדירה בישובנה ואת עומק החדירה. כך הוא הדבר, לטעמי, גם ביחס ליתר הסתירות הנטענות בעדותה של המתלוננת, שאין יורדות לשורשו של עניין, כאשר רובן המכריע נוגעות לעניינים שאינם מהותיים.

סיכומם של דברים, חרף הסתירות ואי-הדיוקים הנטענים, הגרסה שסיפקה המתלוננת בכללותה היתה גרסה משכנעת, קוהרנטית ומעוגנת היטב בחומר הראיות, ומתיישבת גם עם שיקולי ההגיון והשכל הישר. גם אם נפלו בעדותה של המתלוננת סתירות כאלו ואחרות, הרי שהתמונה המצטיירת מן "הגרעין הקשה" של עדותה מובילה למסקנה אחת ויחידה, לפיה המערער ביצע במתלוננת את כלל המעשים המיוחסים לו בכתב האישום.

עדוּתָהּ של פ'

29. לצד האמון המלא שניתן בגרסתה של המתלוננת, מצא בית משפט קמא תמיכה בגרסה זו, בדבריה של פ' בחקירתה במשטרה, כפי שיפורט להלן.

30. בפני בית משפט קמא הונחו, כאמור, שתי גרסאותיה של פ', האחת בחקירתה במשטרה; והאחרת היא הגרסה שנמסרה מעל דוכן העדים בבית המשפט. על רקע חזרתה של פ' מדבריה בחקירה במשטרה, נעתר בית משפט קמא לבקשת המשיבה, וקיבל את אמרתה של פ' בחקירתה במשטרה כראיה לאמיתות תוכנה, בהתאם לסעיפים 10א(3) ו-10א(ג) לפקודת הראיות. למען שלמות הדברים, מזכיר את הסעיפים האמורים. סעיף 10א(3) לפקודת הראיות קובע, כי:

"(א) אמרה בכתב שנתן עד מחוץ לבית המשפט תהיה קבילה כראיה בהליך פלילי אם נתקיימו אלה:

(1) [...]

(2) [...]

(3) העדות שונה, לדעת בית המשפט, מן האמרה בפרט מהותי, או העד מכחיש את תוכן האמרה או טוען כי אינו זוכר את תכנה."

כעולה מסעיף 10א(ג) לפקודת הראיות:

"בית המשפט רשאי לסמוך ממצאיו על אמרה שנתקבלה לפי סעיף זה, או על חלקה, והוא רשאי להעדיף את האמרה על עדותו של העד, והכל אם ראה לעשות כן לנוכח נסיבות הענין, לרבות נסיבות מתן האמרה, הראיות שהובאו במשפט, התנהגות העד במשפט ואותות האמת שנתגלו במהלך המשפט, והטעמים יירשמו".

אשר לתנאי המופיע בסעיף 10א(3) לפקודת הראיות, ציינתי בע"פ 6968/09 יונס נ' מדינת ישראל (30.8.2012):

"דרישה זו באה על סיפוקה כל אימת שהעד אינו חוזר על דברים שמסר באימרתו, שעה שמדובר בעניינים מהותיים [...] לשם סיפוקו של תנאי זה, די בכך כי מדובר בתשובות בלתי ענייניות של העד או כאלה שנמסרו כדי לצאת ידי חובה, וכן אם מדובר במתן תשובות מתחמקות או אף בהכחשת עצם עשייתה של האימרה. אין צריך לומר, כי כאשר קיימות סתירות מהותיות בין דברי העד בבית המשפט לבין הודעותיו במשטרה כי אז מדובר בעדות השונה מהאימרה בפרט מהותי" (ראו גם: ע"פ 4428/13 שיטריט נ' מדינת ישראל (30.4.2014); ע"פ 6671/01 וחידי נ' מדינת ישראל, פ"ד נז(5) 76 (2003); ע"פ 395/06 חליסטוב נ' מדינת ישראל (16.11.2006)).

31. כזכור, קבע בית משפט קמא, כי עדותה של פ' בפניו שונה באופן מהותי מן הדברים אותם מסרה בפני חוקרי

המשטרה. לפיכך, ולאחר ששמע את עדותה של פ' והתרשם ממנה באורח בלתי אמצעי, החליט בית משפט קמא, להעדיף את העדות שנמסרה במשטרה. לטענתו של המערער, שגה בית משפט קמא בקביעתו זו. נטען, בהקשר זה, כי פ' היא חברתה הטובה ביותר של המתלוננת, וכי לא היה לה כל אינטרס לשנות את עדותה, ולמסור דבר שקר בבית המשפט. עוד טען המערער, כי שגה בית משפט קמא בכך שיצא מתוך "השערה חסרת בסיס", לפיה הופעלו על פ' לחצים למסור עדות סותרת בבית המשפט. סביר יותר להניח, כך לשיטתו של המערער, כי לאחר שהתלוננה במשטרה, פנתה המתלוננת אל פ' והתוודתה בפניה כי בדתה מליבה את המעשים שייחסה למערער, ועל רקע זה, ניתן להבין את עדותה של פ' בבית המשפט. לבסוף, טען המערער כי גם לגופו של עניין אין בעדותה של פ' במשטרה כדי לתמוך בגרסתה של המתלוננת.

סבורני, כי אין ממש בהשגותיו של המערער באשר להעדפת אמרתה של פ' במשטרה על פני עדותה בבית המשפט. בנסיבות העניין, מסקנתו של בית משפט קמא, כי הדברים שמסרה פ' בחקירתה משקפים את שנאמר לה על-ידי המתלוננת, הינה מסקנה מחוייבת המציאות. אזכיר, כי בית משפט קמא נתן אמון מלא בדבריו של הספר, החוקר אשר גבה את עדותה של פ', באשר לאופן גביית עדותה. הספר העיד בבית המשפט:

"אני הייתי בתחנה. אני שמחתי כמובן שהם הגיעו. אז ביקשתי כמובן מהמתלוננת לחכות בחוץ. ומהעדה להיכנס פנימה. סגרתי את הדלת. זיהיתי אותה. התחלתי לתחקר אותה, ורשמתי את [העדות] מפיה" (עמ' 203 לפרוטוקול).

בהמשך, התייחס הספר לטענה כי המתלוננת ו-פ' ישבו יחדיו בחדר החקירה במהלך גביית העדות:

"המתלוננת המתינה בחוץ [...] אין מצב שאני ארשה מצב כזה איפה שהמתלוננת ועדה באותו מקום (כך במקור - א.ש.) [...] אין שום דיבורים ביניהם על מה היה או לא היה" (עמ' 203 לפרוטוקול).

אשר לאופן מסירת הדברים על-ידי פ', ציין הספר כי:

"היא שיתפה פעולה אבל אפשר להגיד שהיא שיתפה פעולה תוך כדי מבוכה. זאת אומרת הייתי צריך לשאול ולשאול עוד פעם כדי להוציא ממנה מילים. אפשר להסתכל על גוף [ה] עדות עצמה איפה שהיו שאלות שאני שואל אותן בכל מיני צורות כדי להגיע לנקודות שרציתי לשמוע ממנה" (עמ' 204 לפרוטוקול).

על יסוד דבריו אלו של העד הספר, ומכלול הנסיבות, קבע בית משפט קמא כי:

"מדבריו של הספר עולה תמונה ברורה לחלוטין, לפיה דבריה של [פ'] בבית המשפט כלל אינם אמיתיים. על בסיס עדותו של הספר, אין אלא להסיק כי יש להעדיף את דבריה של [פ'] במשטרה, וזאת ממספר סיבות מצטברות: מעדותו של הספר עולה כי חקירתה של [פ'] זכורה לו היטב, עקב חומרת האירוע; וכי מאחר שמדובר בפגיעה מינית חמורה בתוך המשפחה, תיק זה הדיר שינה מעיניו [...]. כמו-כן יצוין כי החוקר דובר ערבית וחקר את [פ'] בערבית. לדבריו, זכור לו היטב כי [פ'] אכן הגיעה לתחנת המשטרה יחד עם המתלוננת, ברם היא נחקרה לבדה, שלא בנוכחות המתלוננת; ואף זכור לו כי התרשם מכנותה של הודעת [פ'] לפניו, עקב כך ש'שיתפה פעולה תוך כדי מבוכה... הייתי

צריך לשאול ולשאול עוד פעם כדי להוציא ממנה מילים'. לדבריו, אין כל שחר לטענתה כאילו שהחקירה התנהלה בנוכחות שתי הבנות יחד, וכי [פ'] רק אישרה במילים ספורות את אמרתה של המתלוננת. לגרסתו, אין כל ספק כי כל הרשום בהודעה משקף נאמנה את הדברים שאמרה בתשובה לשאלותיו, ודבריה בבית המשפט, בהם הכחישה זאת, הם שקריים לחלוטין. עדותו של החוקר הספר היתה אמינה, קוהרנטית ומשכנעת. סך הכל יצרה עדותו התרשמות של חקירה מקצועית ועניינית, ואין כל מקום להרהר אחר מהימנותו של עד זה" (עמ' 6 להכרעת הדין).

דברים מפורשים וחד-משמעיים אלו מקובלים עליי, ואינני מוצא כל סיבה להתערב בהם. עוד אציין, כי הטעם האפשרי לשינוי עדותה של פ', כפי שטענה המשיבה, מניח את הדעת, ומגובה היטב בחומר הראיות ובהגיונם של הדברים. כעולה מעדותו של הספר בבית המשפט:

"אני יכול לציין שזכור לי שבאמצע העדות שלה מישהי מתקשרת אליה והיא מתחילה להגיד כן אני ברחוב. זה מופיע בהודעה עצמה שאני שאלתי אותה האם ההורים שלה יודעים על כך שהיא נמצאת פה? והיא אמרה לי לא. ואני גם לא רוצה שהם ידעו שבאתי למשטרה. אז רשמתי אפילו הערת חוקר שכל מה שנאמר פה ישאר בגדר סודי. חומר סודי לא יגיע להורים שלה" (עמ' 203 לפרוטוקול).

ניכר היה על פ', כי היא חששה שהדברים שמסרה במשטרה ייודעו ברבים, ואת נסיגתה בבית משפט קמא מן הדברים שמסרה בחקירתה, ניתן להסביר בכך שדבריה הגיעו לידיעתם של הוריה ומקורביה, בניגוד לרצונה.

32. בנסיבות אלה, בית משפט קמא קיבל כראיה לאמיתות תוכנה את אמרתה של פ' בחקירתה במשטרה, והדבר שימש כתמיכה לגרסת המתלוננת. בין היתר, מופיעים בתמליל חקירתה של פ' הדברים הבאים:

"[שאלה]: מה [המתלוננת] סיפרה לך?

[תשובה]: איך אני אגיד לך? שאבא שלה, איך אני אגיד לך? [הוא עשה] לה דברים שעושים לאישה שלו, לא לבת שלו.

[שאלה]: את זוכרת מה היא סיפרה לך?

[תשובה]: היא אמרה לי שהוא עשה לה משהו לא טוב.

[שאלה]: היא סיפרה לך כמה זמן הוא עשה לה דברים כאלה?

[תשובה]: היא דיברה איתי על שנתיים, אם אני זוכרת.

[שאלה]: איזה מעשים לא טובים אבא שלה עשה לה לפי מה שהיא סיפרה לך?

[תשובה]: איך אני אגיד לך, דברים מבחוח, לא מבפנים (הערת חוקר - הקטינה נראית נבוכה מעצם השאלה).

[שאלה]: אני חוזר על השאלה [...] מה הוא עשה לה דברים מבחוח?

[תשובה]: היה מנשק אותה, כאילו היא אשתו.

[שאלה]: היא סיפרה לך איפה הוא נישק אותה?

[תשובה]: על כל הפנים שלה, כאילו היא אשתו."

(ת/1, עמ' 2-1)

מדבריה אלו של פ' עולה, כי המתלוננת פנתה אליה וגוללה בפניה את דבר המעשים שביצע בה המערער, לרבות את אופיים המיני של מעשים אלו. חרף האמור בסיפא של תמליל החקירה המובא לעיל, אין בידי לקבל את טענת המערער, כי המתלוננת סיפרה ל-פ' אך ורק על נשיקות שנשק המערער בפניה. זאת שכן, טענה זו אינה מתיישבת עם התבטאויותיה של פ', לפיהן המערער ביצע במתלוננת "דברים שעושים לאישה שלו, לא לבת שלו"; "משהו לא טוב"; "דברים מבחוץ, לא מבפנים". בנסיבות אלו, סבורני כי בדין קבע בית משפט קמא כי דבריה של פ' במשטרה משמשים כתמיכה בגרסתה של המתלוננת.

33. הנה כי כן, לגרסתה המהימנה של המתלוננת הצטרפה אמרתה של פ', שבה ראה בית משפט קמא כראיה תומכת ומחזקת את הגרסה העיקרית, ולפיכך אין מדובר כלל בעדות יחידה של קורבן לעבירות מין.

דחיית גרסתו של המערער

34. אל מול האמון המלא שניתן בגרסתה של המתלוננת, דחה בית משפט קמא את גרסתו של המערער, מכל וכל. כאמור, לטענתו של המערער כלל המעשים שיוחסו לו מקורם בעלילה זדונית, פרי מוחה של גרושתו ו', על רקע רצונה של המתלוננת לשוב ולהתגורר בביתה של ו'. אינני מוצא כל בסיס ראייתי לטענה זו, אשר גם אינה מתיישבת עם ההגיון והשכל הישר. אין זה סביר בעיניי, כי המתלוננת תהיה מוכנה לעבור מסכת כה ארוכה של חקירות, עדויות ודיונים בבית המשפט, אך ורק בכדי שתוכל להסב את מקום מגוריה לבית אימה. ביתר שאת אמורים הדברים, לנוכח זהות מושא "העלילה" הנטענת, קרי המערער - אביה של המתלוננת. אין זה מתקבל על הדעת, כי המתלוננת תעבור כברת דרך כה משמעותית, לצורך הפללת אביה, כאשר, אף לטענתו עצמו, בין השניים שררו יחסים טובים וקרובים. ואדגיש, כי אינני מתעלם, בהקשר זה, מעדותה של ו', ממנה ניכר רצונה להכפיש את המערער ולפגוע בו. כך, בין היתר, העידה ו' כי לאחר חשיפת המעשים, אמרה המתלוננת על המערער "הלוואי שימות" (עמ' 49 לפרוטוקול). סבורני, כי אין ב"מניע", אותו העלה המערער, בכדי להטיל ספק בדבר אשמתו, משהעמידה המשיבה תשתית ראייתית להוכחת הנטען על-ידה. כפי שנאמר בעניין נור:

"אף ששאלת המניע להגשת תלונה על-ידי מתלוננת אינה מכריעה את גורלו של נאשם לשבט או לחסד, ראוי לייחד לה מילים ספורות [...]. אילו הייתה נכונה גרסת המערער, היה הפועל היוצא ממנה אחת משתיים: או שהמתלוננת בדתה מלבה את כל מעשי האונס והתקיפה שלא היו ולא נבראו, או שהאירועים אכן התרחשו, אלא שלא על-ידי המערער, והמתלוננת העלילה עליו עלילה נוראה. שתי האפשרויות אינן עומדות במבחן ההיגיון וגם לא במבחן חומר הראיות שהיה בפני בית משפט קמא. האפשרות הראשונה היא דמיונית ומוצאת מכלל אפשרות לא רק על-ידי עדותה של המתלוננת, אלא גם על-ידי כל הראיות האחרות, לרבות הבדיקות הרפואיות והמעבדתיות. גרסתה בנויה מפרטי פרטים, ואלה מקבלים חיזוק על-ידי עדים, חלקם נעדרי אינטרס. גרסה כזו קשה, אם בכלל אפשרי, לבנות יש מאין. זאת ועוד, קשה

להלום בידיו כל האירועים הכרוכים בהליכי חקירה ובהליכי משפט ארוכים, מתישים, פולשניים, מביכים ואף משפילים [...].

להסברו של המערער למניע שהיה למתלוננת לטפול עליו את האונס מחמת קנאתו של חברה עקב כך שקיימה עמו יחסי־מין בהסכמה, "יאמר כי אין די בהעלאת גירסה תאורטית בעלמא על־מנת לעורר את הספק הסביר הנדרש לשם זיכוי של נאשם מעבירה פלילית" (שם, בעמ' 237-238).

ועוד ראו, בהקשר לכך:

"על בית המשפט לשקול את מארג הראיות המצביע לכיוון קיומה של העובדה המפלילה, לעומת הסבריו של הנאשם והסברים היפותטיים סבירים אחרים. אם ממכלול הראיות האפשרות להסיק קיום עובדה שאין בה אשמה של הנאשם היא אפשרות דמיונית, ואילו המסקנה ההגיונית היחידה המתבקשת ממכלול הראיות, בהתחשב במשקלן, היא קיומה של העובדה שיש בה אשמת הנאשם – הרי שמכלול ראיות זה מספיק להוכחת האשמה בוודאות הדרושה במשפט הפלילי" (ע"פ 3974/92 אזולאי נ' מדינת ישראל, פ"ד מז(2) 565, 572 (1993)).

אזכיר בנוסף, כי דבריה של המתלוננת מעל דוכן העדים, כפי שנקבע על-ידי בית משפט קמא, מלמדים כי היא אכן חוותה את האירועים לגביהם העידה. אין זה סביר, כי אלמלא חוותה את הדברים "על בשרה", תשכיל המתלוננת לתאר מעשים אלו באופן כה מוחשי, שעה שהדברים נמסרו מתוך חוסר הבנה או הבנה מוגבלת לגבי משמעותם, ותוך מבוכה ופרצי בכי. בפרט, אין זה סביר כי המתלוננת תצליח להעמיד גרסה מפורטת וקוהרנטית למדי, תוך שהיא "מדקלמת" דברים ש-ו' הורתה לה, כביכול, לומר.

אשר לעדויותיהם של יתר עדי ההגנה, אציין כי מקובלת עליי מסקנתו של בית משפט קמא, בהקשר זה, כי עדויות אלו אופיינו במגמתיות לא מעטה, וממילא לא מצאתי כי יש בהן, כדי לתמוך בגרסתו של המערער, ולהקים ספק בדבר אשמתו.

35. לסיכום, נראה כי אין כל בסיס להתערבותנו בהכרעת דינו של בית משפט קמא, ואציע לחברי לדחות את הערעור על הכרעת הדין.

הערעור על חומרת העונש

36. אפתח באזכור ההלכה, לפיה ערכאת הערעור אינה נוטה להתערב במידת העונש שהושת על-ידי הערכאה הדיונית, אלא במקרים חריגים בהם ניכרת סטייה קיצונית ממדיניות הענישה המקובלת במקרים דומים, או כאשר דבק פגם מהותי בגזר הדין (ע"פ 4498/14 גרידיש נ' מדינת ישראל (13.5.2015); ע"פ 5323/12 אבו ליל נ' מדינת ישראל (17.6.2014); ע"פ 7702/10 כהן נ' מדינת ישראל (29.5.2014)).

לאחר שבחנתי את החומר שהונח לפנינו, ונתתי דעתי לטיעוני הצדדים לעניין העונש, דעתי היא כי העונש אשר הושת על המערער אינו סוטה ממדיניות הענישה המקובלת בעבירות כגון דא, ולבטח שאין מדובר בסטייה קיצונית ממדיניות זו. איני מתעלם מכך שעונשו של המערער איננו עונש קל, אך שוכנעתי כי, בסופו של יום, מדובר בעונש מידתי וראוי, המאזן כהלכה בין כלל השיקולים הצריכים לעניין.

37. חומרת מעשיו של המערער מדברת בעד עצמה. במשך כ-4 שנים, ביצע המערער בבתו, בהיותה כבת 12-16 שנים, מעשים מכוערים ומעוררי סלידה. המערער השליט את מרותו על בתו הקטינה, ניצל את חולשתה, פגיעותה ותמימותה, וכל זאת על מנת לספק, בכל מחיר, את יצריו המיניים המעוותים. כעולה מתסקיר קורבן העבירה, מעשים אלו ערערו את עולמה של המתלוננת וגרמו לפגיעה ארוכת טווח בנפשה ובביטחונה העצמי. לכך יש להוסיף, את האלימות שהפגין המערער כלפי המתלוננת, אשר סייעה למערער במלאכת ההפחדה והשלטת המרות עליה. ועוד יש להזכיר, כי מעשים אלו בוצעו על-ידי המערער, בהיותו שוהה בישראל שלא כדין. העבירות בהן הורשע המערער מצדיקות, אפוא, ענישה מחמירה, הכוללת שנות מאסר ממושכות מאחורי סורג ובריח, תוך העדפת עקרונות הגמול וההרתעה. כפי שצוין בע"פ 2485/00 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד נה(2) 918, 932 (2001):

"עבירות מין במשפחה הן מן החמורות בקשת העבירות, ובמיוחד כך, כאשר הן מתבצעות כלפי קטין חסר ישע ולאורך תקופה ארוכה של שנים. הנזק הכבד לקורבן, שלרוב אינו בר־תיקון, מחייב החמרה בדין כאמצעי גמול והרתעה".

ועוד נקבע, כי:

"פשוט וברור אפוא כי נדרש עונש קשה ומכביד מאד כגמול הולם על מעשיו הרעים של המערער, על מנת להרתיע, וכדי למצות את כל תכליות הענישה. ראוי המערער לשנים ארוכות מאד מאחורי סורג ובריח; ראוי הוא, וראויים אחרים שכמותו, למען יראו ויראו, ועל מנת להבטיח את בטחונם של קורבנות פוטנציאליים לעבירות מין בכלל, ובתוך המשפחה בפרט. אלו האחרונים זקוקים באופן מיוחד להגנה שכזו, בגלל חוסר האונים שבו הם נתונים באין מושיע ומגן בתוך המשפחה" (ע"פ 7951/12 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (7.4.2014)).

38. עונשו של המערער, הכולל 12 שנות מאסר לריצוי בפועל, תואם את מדיניות הענישה המקובלת בעבירות כגון דא. כך, למשל, בע"פ 6877/09 פלוני נ' מדינת ישראל (25.6.2012) נדחה ערעורו של המערער שם, על עונש בן 12 שנות מאסר בפועל, שהושתו על רקע עבירות מין שביצע בגיסתו הקטינה, ובין היתר: עבירה של ניסיון אינוס בת משפחה; ושתי עבירות של מעשה מגונה בבת משפחה. בע"פ 6352/10 מדינת ישראל נ' פלוני (15.10.2012), התקבל ערעור של המדינה והוחמר עונשו של המשיב ל-12 שנות מאסר בפועל, בעקבות ביצוע מספר רב של עבירות מין בשלושת בנותיה של אשתו. באותו מקרה, הורשע המשיב, בין היתר, בעבירות של ניסיון אינוס בת משפחה; ניסיון למעשה סדום בבת משפחה; ריבוי עבירות של מעשים מגונים, וכיוצא באלה.

39. משכך, נראה כי עונשו של המערער עולה בקנה אחד עם מדיניות הענישה המקובלת בעבירות דומות. עוד אציין, כי בית משפט קמא התייחס לכלל השיקולים העומדים על הפרק, בעת קביעת המתחם ובשלב גזירת עונשו של המערער בתוך המתחם שנקבע, והוציא מתחת ידיו עונש ראוי ומאוזן.

סוף דבר

40. על יסוד הנימוקים המפורטים לעיל, דעתי היא כי אין בסיס להתערבותנו בהכרעת הדין, כמו גם בעונש שהושת על המערער בבית משפט קמא. לפיכך, אמליץ לחבריי לדחות את ערעורו של המערער, על שני חלקיו.

ש ו פ ט

השופט נ' הנדל:

אני מסכים.

ש ו פ ט

השופטת ע' ברון:

אני מסכימה.

ש ו פ ט ת

הוחלט כאמור בפסק דינו של השופט א' שהם.

ניתן היום, ל' בתשרי התשע"ו (13.10.2015).

ש ו פ ט ת

ש ו פ ט

ש ו פ ט

